

LAUSUNNOT JA MIELIPITEET KYMENLAAKSON MAAKUNTAKAAVA 2040 OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA ASIAOTE KL/497/1004000A/20 16

1 Kannanotto Annika Aalto-Partanen, Kymenlaakson Jäte Oy	KL/665/1004000A/20 16
1 Kannanotto Ari Pietarinen, Kymenlaakson Liikunta ry	KL/666/1004000A/20 16
2 Lausunto Etelä-Karjalan liitto	KL/502/1004000A/20 16
2 Lausunto Haminan kaupunki	KL/596/1004000A/20 16
2 Lausunto Hämeen liitto	KL/582/1004000A/20 16
2 Lausunto Iitin kunta	KL/557/1004000A/20 16
2 Lausunto Kotkan kaupunki	KL/643/1004000A/20 16
2 Lausunto Kouvolan kaupunki	KL/654/1004000A/20 16
2 Lausunto Luumäen kunta	KL/554/1004000A/20 16
2 Lausunto Miehikkälän kunta	KL/593/1004000A/20 16
2 Lausunto Mäntyharjun kunta	KL/545/1004000A/20 16
2 Lausunto Pyhtään kunta	KL/604/1004000A/20 16
2 Lausunto Päijät-Hämeen liitto	KL/641/1004000A/20 16
2 Lausunto Savitaipaleen kunta	KL/584/1004000A/20 16
2 Lausunto Uudenmaan liitto	KL/586/1004000A/20 16
2 Lausunto Varsinais-Suomen liitto	KL/591/1004000A/20 16
3 Lausunto liikenne- ja viestintäministeriö	KL/526/1004000A/20 16
3 Lausunto Sisäministeriö	KL/633/1004000A/20 16
3 Lausunto valtiovarainministeriö	KL/501/1004000A/20 16

4 Lausunto ELY keskus	KL/614/1004000A/20 16
4 Lausunto Kotka-Hamina seudun seutuvaliokunta	KL/561/1004000A/20 16
4 Lausunto Kymenlaakson Museo	KL/653/1004000A/20 16
4 Lausunto Liikenne ja infrastruktuuri, Varsinais-Suomen ELY keskus	KL/527/1004000A/20 16
4 Lausunto Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi	KL/661/1004000A/20 16
4 Lausunto Metsähallitus	KL/626/1004000A/20 16
4 Lausunto Museovirasto	KL/615/1004000A/20 16
4 Lausunto Puolustusvoimat	KL/600/1004000A/20 16
4 Lausunto Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä	KL/611/1004000A/20 16
4 Lausunto Rannikkoprikaati Esikunta Upinniemi	KL/534/1004000A/20 16
5 Lausunto Kotkan-Haminan seudun kehittämissyhtiö Cursor Oy	KL/503/1004000A/20 16
5 Lausunto Kymen Yrittäjät ry	KL/644/1004000A/20 16
5 Lausunto Kymenlaakson Kylät ry	KL/616/1004000A/20 16
6 Lausunto Fingrid	KL/621/1004000A/20 16
6 Lausunto HaminaKotka Satama Oy	KL/622/1004000A/20 16
6 Lausunto VR-Yhtymä Oy	KL/570/1004000A/20 16
7 Lausunto Kymenlaakson luonnonsuojelupiiri ry	KL/594/1004000A/20 16
7 Lausunto MTK-Kaakkois-Suomi	KL/645/1004000A/20 16
7 Lausunto Suomen Metsäkeskus	KL/646/1004000A/20 16
7 Lausunto VAPO	KL/647/1004000A/20 16
9 Lausunto SAK:n Lappeenrannan toimipiste	KL/609/1004000A/20 16
Lausunto Maa- ja metsätalousministeriö (saapunut 2.11.2016)	KL/722/1004000A/20 16

1 Kannanotto Annika Aalto-Partanen, Kymenlaakson Jäte Oy

KL/665/1004000A/20
16

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman sivulla 14 on lause:

”Tuetaan kiertotaloutta alueidenkäytöllisin keinoin.”

Se tuntuu kovin virkamiesmäiseltä, emmekä tunnista sitä oikein hyväksi tavaksi ilmaista asiaa... Enkä sen sisältö aukea ainakaan minulle.

Ja toinen asia, vaikka emme ole virallista lausuntoa antamassa, niin haluaisimme muistuttaa, että maankäytön suunnittelussa tulisi mielestämme aina huomioida kierrätysmateriaalien käyttö rakenteissa. Näitä ovat mm. kierrätysbetoni, pohjakuona ja tuhkat. Myös asfaltoinneissa tulisi huomioida kierrätysmateriaalien hyödyntäminen raaka-aineena (kattohuopa) korvaamassa neitseellisiä raaka-aineita. Neitseellinen materiaali on usein taloudellisempaa, mutta esimerkiksi Kuopiossa on FCG:n suunnittelemana tehty hiihtoladulle kaksi laskelmaa (neitseellinen ja vaihtoehtoinen), jossa päällysrakennemateriaalien hinnaksi saatiin lentotuhkalla ja betonimurskalla lähes puolet halvempi.

Vastine:

Avataan lausetta ”Tuetaan kiertotaloutta alueidenkäytöllisin keinoin” konkreettisemmaksi ja paremmin ymmärrettäväksi maakuntakaavan tavoiteasiakirjassa.

Kierrätysmateriaalien käyttö rakenteissa: Tavoitteet käsitellään tavoiteasiakirjassa. Maakuntakaava on yleispiirteinen suunnitelma alueiden käytöstä maakunnassa, eikä siinä oteta kantaa esim. rakentamisessa käytettäviin materiaaleihin.

Esitys Hallitus:

Tarkennetaan kiertotaloutta koskevaa tavoitelauseetta.

1 Kannanotto Ari Pietarinen, Kymenlaakson Liikunta ry

KL/666/1004000A/20
16

Kymenlaakson Liikunta ry tulisi merkitä osallisten luetteloon.

Vastine:

Kymenlaakson Liikunta ry toimii liikunnan ja urheilun edunvalvojana ja kehittäjänä Kymenlaakson maakunnassa. Yhdistys voidaan merkitä osallisten luetteloon.

Esitys Hallitus:

Lisätään Kymenlaakson Liikunta ry. osallisten luetteloon.

2 Lausunto Etelä-Karjalan liitto

KL/502/1004000A/20
16

Kymenlaakson maakuntakaavan 2040 osallistumis- ja arviointisuunnitelma on hyvä pohja alkavalle kaavatyölle ja se tähtää hienosti vuorovaikutteiseen suunnitteluun.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman osallisten lista on varsin laaja, mutta Etelä-Karjalan liiton mielestä listaan voisi vielä lisätä erityismaininnalla matkailutoimijat sekä opiskelijoiden ja nuorison edustus.

Etelä-Karjalan liitolla ei ole muuta lausuttavaa suunnitelmaan.

Vastine:

Matkailutoimijoiden näkemyksiä välittävät mm. seudulliset elinkeinoyhtiöt ja yrittäjäjärjestöt. Maakuntakaavaprosessissa matkailutoimijoilta kysytään ja etsitään aktiivisesti näkemyksiä oman toimialansa kehittämisen edellytyksistä maakuntakaavan keinoin.

Opiskelijoiden/nuorison edustus voi toteutua nuorisovaltuustojen mukaanotolla maakuntakaavatyöhön, esim. työpajoihin.

Esitys Hallitus:

Lisätään nuorisovaltuustot osallisten luetteloon.

2 Lausunto Haminan kaupunki

KL/596/1004000A/20
16

Ei huomautettavaa.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

Esitys Hallitus:

Merkitään tiedoksi.

2 Lausunto Hämeen liitto

KL/582/1004000A/20
16

Hämeen liitto kiittää lausuntopyynnöstä. Hämeen liitolla ei ole erityistä lausuttavaa Kymenlaakson maakuntakaavan 2040 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Suunnitelma on havainnollinen ja asianmukaisesti laadittu.

Maakuntakaavojen uudistaminen laatimalla kokonaismaakuntakaavoja, kuten nyt Kymenlaaksossa, näyttää olevan käytäntönä useissa liitoissa. Myös Hämeen liitossa on käynnissä maakuntakaavan uudistaminen. Maakuntakaava 2040 on valmisteilla ja sen valmisteluaineisto kaavaluonnoksineen on tarkoitus saattaa nähtäville alkuvuodesta 2017.

Kymenlaaksossa tehtävillä liikenne ratkaisulla on välillinen vaikutus myös Kanta-Hämeeseen. Vaikutus koskee erityisesti itään suuntautuvaa kansainvälistä liikennettä. Tästä syystä tiedon vaihto ja tarvittava yhteistyö maakunnat ylittävissä maankäytön ja liikenteen kysymyksissä on tärkeää.

Vastine:

Ylimaakunnallinen yhteistyö sekä liikenteen että muiden osa-alueiden suunnittelussa korostuu jatkossa entistä enemmän.

Esitys Hallitus:

Merkitään tiedoksi.

2 Lausunto litin kunta

KL/557/1004000A/20

16

Ei huomautettavaa.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

Esitys Hallitus:

Merkitään tiedoksi.

2 Lausunto Kotkan kaupunki

KL/643/1004000A/20

16

YLEISTÄ

Kymenlaakson liiton maakunta kaavojen tarkistus ja kokonaismaakuntakaavan laatiminen on positiivinen uudistus ja vahvistaa maakunnallisen kokonaisnäkömyksen muodostamista. Kaavan tavoitteet ovat selkeät. Kaavan strategisuus tukee maakunnan kehittämistä ja päätöksentekoa. Tavoitteet kaavan selkeyden ja luettavuuden lisäämiseksi sekä esitystapojen kehittämiseksi ovat tervetulleita.

RANTARATA

Kaavan avaintemat ovat selkeät, mutta niihin tulisi lisätä liikenneyhteyksien tarkastelu sekä maakunnan sisällä että ulkopuolella. Valtakunnallisissa alueidenkäytön tavoitteissa todetaan mm. seuraavaa; aluerakenteen ja alueidenkäytön kehittäminen perustuu ensisijaisesti alueiden omiin vahvuuksiin ja sijaintitekijöihin. Aluerakennetta kehitetään monikeskuksisena ja verkottuvana sekä hyviin liikenneyhteyksiin perustuvana kokonaisuutena. Toimivan aluerakenteen runkona kehitetään Helsingin seutua, maakuntakeskuksia sekä kaupunkiseutujen ja maaseudun keskusten muodostamaa verkostoa. Eteläisessä Suomessa aluerakenne perustuu erityisesti Helsingin ja alueen muiden kaupunkikeskusten välisiin raideliikenneyhteyksiin. Alueidenkäytön suunnittelussa on säilytettävä mahdollisuudet toteuttaa moottori-väylä välillä Helsinki-Vaalimaa, uudet rautatieyhteydet Helsingistä Turun ja Pietarin suuntiin sekä muita valtakunnallisesti merkittäviä väyliä. Maakunnan sijainti Helsingin ja Pietarin välillä on merkittävä mahdollisuus, jota tulee tutkia ja hyödyntää, vaikka kaupungistuminen onkin tällä hetkellä painottunut suuriin kaupunkiseutuihin.

Maakuntakaavoitusta ohjaavista valtakunnallisina lähtökohtina mainituista julkaisuista myös Uusiutumiskykyinen ja mahdollistava Suomi- julkaisussa todetaan, että koko maan aluerakenteen elinvoimaisuus, kehittämismahdollisuudet ja uusiutumiskyky nojaavat enemmän erityyppisten keskusten ja alueiden väliseen vuorovaikutukseen, jonka tulee olla aiempaa monimuotoisempaa. Erilaisia yhteistoiminta-alueita ja kehittämisvyöhykkeitä on tarpeellista tunnistaa ja kehittää eri lähtökohdista ja erilaisia tarpeita varten. Varsinkin suurten ja keskisuurten keskusten

vuorovaikutus ja verkottuminen niitä ympäröivien alueiden ja toistensa kanssa korostuu tulevaisuudessa. Kotka ja Kouvola ovat keskisuuria osaamis- ja pa/velukeskittyviä, jotka sijaitsevat pääkaupunkiseudun kasvuvyöhykkeellä. Näitä tavoitteita ja maakunnan sijaintia ajatellen on perusteltua tutkia lisää maakunnan liikenteellistä liittämistä pääkaupunkiseudun metropolialueeseen. Helsinki- Vaalimaa tieyhteys on valmistumassa ja osin käytössä. Kaakkoisen rannikon liittämiseksi pääkaupunkiseudun vaikutuspiiriin edellyttää tieyhteyden lisäksi myös rantaratavaihtoehtojen tutkimisen niin, että raideyhteys tukee yhdyskunta- ja taajamarakenteen kehittämistä.

SEUDULLINEN STRATEGINEN YLEISKAAVA

Maakuntakaavataarkastelun kanssa on samaan aikaan meneillään Etelä-Kymenlaakson strategisen yleiskaavan laatiminen. Seudullisen kaavan painopiste on elinkeinoelämän edellytysten parantamisessa. Kaavaa tehdään aktiivisessa yhteistyössä seudun kehittämissyhtiö Cursor Oy:n ja maakuntaliiton kanssa. Kaavojen yhteensovittaminen on tärkeää ja tulee huomioida maakuntakaavaa laadittaessa.

ERITYISKOHTEET

Sivun 14 alalaidassa mainittuihin maakunnallisesti merkittäviin erityiskohteisiin kuuluvat myös seudulla sijaitsevat potentiaaliset data keskusalueet ja niiden lämpöenergian hyötykäyttö.

Vastine:

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ohjaavat maakuntakaavoitusta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on esitetty kaavan tavoitteet yleispiirteisellä tasolla. Tavoitteet esitetään tarkemmin omassa asiakirjassaan. Liikenne on yksi tavoitteiston teemoista ja maakunnan sijainti on huomioitu liikennejärjestelmän tavoitteissa niin sisäisen kuin ulkoisen liikenteen osalta.

Maakuntakaavan tavoitevuosi on 2040 ja strategisella suunnittelulla osoitetaan mm. rataverkon tavoitteiden kokonaisuus tavoitevuoteen saakka. Kaavaprosessin edetessä tehdään suunnitteluratkaisut mm. rataverkon osalta.

Kotkan-Haminan seudun strateginen yleiskaavaprosessi integroidaan maakuntakaavoitustyöhön ja sen yhteydessä esiin nousevat näkökohdat mm. datakeskusten osalta huomioidaan maakuntakaavan valmistelutyössä.

Esitys Hallitus:

Merkitään tiedoksi.

2 Lausunto Kouvolan kaupunki

KL/654/1004000A/20

16

Kokonaismaakuntakaava ja Kouvola

Kokonaismaakuntakaavan korvaa useita samanaikaisesti voimassa olevia vaihemaakuntakaavoja, mitä voidaan pitää maakuntakaavan selkeyden kannalta hyvänä asiana. Nykyisin voimassa olevien vaihemaakuntakaavojen sisällön hahmottaminen edellyttää asiaan perehtyneeltäkin hyvää kaava-asiakirjojen

sisälukutaitoa ja asiakirjojen rinnakkaista tulkintaa.

Kokonaismaakuntakaavan myötä nykytilanteesta päästään selkeämpään tilanteeseen. Teknisten seikkojen ohella erityisesti vanhimpien vaihemaakuntakaavojen korvaamista kokonaismaakuntakaavalla puoltaa vuoden 2009 jälkeen muuttunut kuntarakenne. Pohjois-Kymenlaaksossa ennen vuotta 2009 olleiden seitsemän kunnan sijasta alue käsittää vuodesta 2019 lukien vain yhdestä kunnan eli Kouvolan kaupungin litin siirtyessä osaksi Päijät-Hämeen maakuntaa. Tällöin maakuntakaavan merkitys maakunnassa kuntien maankäyttöä yhteen sovittavana asiakirjana poistuu Pohjois-Kymenlaakson alueelta muuttuen lähinnä Kouvolan kaupungin sisäistä maankäyttöä käsitteleväksi asiakirjaksi.

Kouvolan näkökulmasta uudelle kaavalle suunniteltu strateginen rooli soveltuu muuttuneeseen kuntajako- ja maakuntatilanteeseen. Kouvolan kannalta maakuntakaavan rooli korostuu ylimaakunnallisten ja seudullisten kysymysten yhteensovittamisen suunnitteluvälineenä.

Yleiset tavoitteet ja teemat

Lausunnolla olevan OAS:n merkittävin sisältö Kouvolan kaupungin kannalta liittyy kaavan tavoitteisiin ja tavoiteteemoihin (s.13-14). OAS:ssa on tavoitteita käsitelty yleisellä tasolla ja teemoittain, sillä maakuntakaavan varsinainen tavoiteasiakirja hyväksytään myöhemmin maakuntahallituksessa.

Tavoitteenasetteluun liittyvä työseminaari oli syyskuun puolessa välissä Kotkassa ja liiton virastossa työstetään parhaillaan em. tavoiteasiakirjaa maakuntahallituksen käsittelyä varten. Tavoitteiden merkitystä kaavan laadinnan ja lopputuloksen kannalta on syytä korostaa tässä yhteydessä. Alla Kouvolan kannalta tärkeitä mm. tavoitteisiin liittyviä asioita Kymenlaakson liitolle tiedoksi ja huomioon otettavaksi tarkempaa tavoitteenasettelua

kaavoitusta silmällä pitäen:

Liikenneverkko ja siihen kytkeytyvät kehittämismahdollisuudet

Maakuntakaavan tavoitteenasettelussa tulisi huomioida seuraavat Kouvolan ja maakunnan kehittämiseen liittyvät maakuntakaavoitusta koskevat näkökohdat: Kouvola muodostaa käytännössä puolet maakunnasta ja kantaa vastuun isosta osasta maakunnan alueellisesta kehittämisestä. Seutukunnan kehittämisen edellytyksenä on mm. toimiva ja valtakunnallisesti kilpailukykyinen liikenneinfrastruktuuri.

Tavoitteenasettelussa

tulee selkeästi nostaa esille ensisijaisesti olemassa olevan rautatieverkon kehittäminen ja turvaaminen sekä nykyisen päätieverkon puutteiden korjaaminen Kymenlaaksossa ja Kouvolan alueella. Tekniseen huoltoon ja rataverkkoon liittyen Kouvola näkee erityisen tärkeänä olemassa olevan rataverkon kehittämisen sekä siihen liittyvät mm.

elinkeinoelämän kehittämismahdollisuudet rautatie- ja päätieverkon logistiikan osalta.

Kouvola on Euroopan tasolla nostettu tärkeäksi rautatieliikenteen solmupisteeksi, joten kyseinen seikka ja asia tulee huomioida myös maakuntakaavan tavoitteidenasettelussa. Asia kytkeytyy myös rannikon satamiin ja niiden rooliin logistiikkaketjussa sekä laajemmalti Suomen ja Pohjois-Euroopan logistisiin verkostoihin.

Kulttuuri- ja luonnonperintö sekä maisema-alueet

OAS:ssa on kerrottu kaava lähtöaineistosta ja arvioitavista vaikutuksista.

Kulttuuri- ja luonnonperinnön tavoitteisiin liittyen voidaan todeta maakunnasta puuttuvan ajantasaisen ja kokonaisvaltaisen kulttuurikohteiden inventoinnin ja arvotuksen.

Maakunnan omaleimaisen ja arvokkaan kulttuuri- ja rakennusperinnön vaaliminen on hankalaa ilman luotettavaa ajantasaista ja kohdekohtaista arviointia sekä arvotusta. Rikasta mm. teollisuuteen ja kartanoperinteeseen liittyvää historiaa voidaan pitää yhtenä maakunnan kilpailutekijänä verrattuna moneen muuhun maakuntaan. Terminologisena seikkana voidaan todeta luonnonperintö-termin olevan varsin vieras käsite. Tulisiko käyttää selkeämpiä ilmaisuja kuten luontoarvot tai luonnon monimuotoisuus? Samalla tulisi selvittää miten monimuotoisuus turvataan ja miten sen avulla turvataan ekosysteemipalveluiden (ts. luontoarvojen tuotteistaminen) sekä luonnon virkistyskäytön kehittäminen. Maisema-alueiden osalta Kouvolan kaupunki on antanut aiemmin lausunnon valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden inventointiehdotuksesta. Lausunnossa todettiin inventoinnissa olevan selkeitä ristiriitaisuuksia ja puutteita. Kouvolan kaupunki toivoo, että mikäli lausuntoa ei ole huomioitu hyväksytyssä inventoinnissa, maakuntakaavan laatimisen yhteydessä tarkennetaan valtakunnallisen inventoinnin aluerajauksia, epätarkkuuksia ja epä johdonmukaisuuksia.

Luonnonvarat

Luonnonvarojen käytön ohjaaminen on maakuntakaavan yksi tärkeistä teemoista, joten kaavassa osoitetaan hyödynnettävät ja säästettävät alueet luonnonvarojen esiintymisalueet. Luonnonvarojen osalta tavoitteissa on nostettu esille biotalous, kiertotalous ja arvokkaiden pinta- ja pohjavesien merkitys. Luonnonvaroja tulee hyödyntää kestävästi, mutta asiaa lähestytään samalla myös mahdollistavasta näkökulmasta punniten käyttämisen ja suojelun hyötyjä ja haittoja sekä laajempaa kokonaisuutta. Mainittakoon tällä hetkellä Kouvolan kaupungin kannalta ajankohtainen Selänpään tekopohjavesihanke ja Selänpää alueen merkitys Kouvolan vesihuollon turvaamiselle ja kehittämiselle.

Yhteenveto

Kouvolan kaupungilla ei ole huomautettavaa OAS:sta, mutta pyydämme kiinnittämään huomiota edellä esille nostettuihin lähinnä tavoitteisiin ja perusselvitysaineistoon liittyviin näkökohtiin. Se miten ja miltä osin esille nostetut asiat huomioidaan nyt lausunnonlaadun olevaa OAS:ia täydentämällä ja miltä osin tulevassa maakuntahallituksessa hyväksyttävässä tavoiteasiakirjassa ja kaavan luonnossuunnittelussa jätetään kaavanlaatijan arvioitavaksi. Lausunnonlaadun oleva OAS on yleisesti ottaen hyvin laadittu ja siitä ilmenevät osallisten kannalta oleelliset kaavoitukseen liittyvät asiat: Kaavan tavoite, aikataulu, osallistumismahdollisuudet ja tavat sekä kaavan laatimisen yhteydessä arvioitavat vaikutukset.

Vastine:

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on esitetty kaavan tavoitteet yleispiirteisellä tasolla. Tavoitteet esitetään tarkemmin omassa asiakirjassaan. Liikenne on yksi tavoitteiston teemoista ja maakunnan sijainti on huomioitu liikennejärjestelmän tavoitteissa niin sisäisen kuin ulkoisen liikenteen osalta. Maakunnan ja Kouvolan liikenteellinen avainasema on tunnistettu yhdeksi keskeiseksi tekijäksi. TEN-T ydinverkko ja siihen liittyvien väylien toteutumisen edistäminen on maakuntakaavan liikenneteeman keskeinen tavoite.

Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden osoittaminen on

esitetty OAS:n kaavan tavoitteita käsittelevässä kappaleessa. Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ja niiden rajaukset ovat parhaillaan valtioneuvoston käsittelyssä. Kaavan perusselvitysten tarpeet tarkentuvat kaavaprosessin edetessä.

Luonnonperintö on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukainen termi ja tästä syystä tavoitteiston yksi otsikko.

Eesitys Hallitus:

Tutkitaan selvityspohjan riittävyttä kulttuuriperinnön osalta. Lausunnon muut näkökohdat merkitään tiedoksi ja huomioidaan kaavan valmistelussa.

2 Lausunto Luumäen kunta

KL/554/1004000A/20
16

Ei huomautettavaa.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

Eesitys Hallitus:

Merkitään tiedoksi.

2 Lausunto Miehikkälän kunta

KL/593/1004000A/20
16

Ei muuta huomautettavaa kuin että kohdan 3.3 tulee sisältää myös kansallisen vesiviljelyn sijainnin ohjaussuunnitelma, vesiviljelystrategia 2022.

Vastine:

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on esimerkinomaisesti mainittu valtakunnallisia ohjelmia ja strategioita, jotka ovat maakuntakaavan lähtökohtina. Kaavan perusselvityksissä tutkitaan lähtökohdat kunkin teeman osalta tarkemmin. Kansallinen vesiviljelyn sijainninhjaussuunnitelma on otettu huomioon jo vahvistetussa maakuntakaavassa.

Eesitys Hallitus:

Merkitään tiedoksi.

2 Lausunto Mäntyharjun kunta

KL/545/1004000A/20
16

Mäntyharjun kunnan kannalta tulevan Kymenlaakson kokonismaakuntakaavan vaikutukset korostuvat Repoveden kansallispuiston ja siihen tukeutuvan laajan matkailuvyöhykkeen ympäristössä sekä Pahkajärven ampuma-alueella. Kyseisten alueiden toiminta vaikuttaa voimakkaasti Mäntyharjun kunnan eteläosan maankäyttöön ja aluerakenteeseen jo tänä

päivänä.

Mäntyharjun kunta on viime vuosina voimakkaasti panostanut mm. toiminnallisiin virkistysreitteihin (patikointi, pyöräily ja melonta), jotka ulottuvat Repovedeltä aina Mäntyharjun keskustaaajamaan saakka. Yksityisten matkailualan toimijoiden investoinneista osa toimii jo selkeästi yli maakuntarajan (mm. Woikoski feeling). Mäntyharjun kunta toivoo Kymenlaakson maakuntakaavatyössä erityistä huomiota Repoveden ympäristön kestävä matkailun kehittämiseen ja laajenemismahdollisuuksiin jatkossakin. Tiivis yhteistyö yli kunta- ja maakuntarajan tältä osin on erityisen tärkeää myös jatkossa.

Vastine:

Ylimaakunnalliset kehittämisvyöhykkeet korostuvat strategisen ja yleispiirteisen maakuntakaavan laadinnassa. Maakuntakaavan tavoitteena on parantaa luonto- ja kulttuurimatkailun edellytyksiä mm. Repoveden-Vuohijärven alueella, jossa ylimentaakunnallinen yhteistyö on toimivaa ja sen kehittäminen tärkeää.

Kaavaprosessissa kuullaan asiaan liittyen Etelä-Savon maakuntaliittoa ja Mäntyharjun kuntaa ja hankitaan palautetta matkailutoimijoilta.

Esitys Hallitus:

Kaavaprosessissa kuullaan Repoveden-Mäntyharjun luontomatkaailukokonaisuuteen liittyen Etelä-Savon maakuntaliittoa ja Mäntyharjun kuntaa sekä hankitaan palautetta matkailutoimijoilta.

2 Lausunto Pyhtään kunta

KL/604/1004000A/20
16

Pyhtään kunta pitää erittäin tärkeänä maakuntakaavan tavoitteellista/strategista linjaa ja esitystapaa. Samoin pidämme tärkeänä sitä, että rantarata linjataan kulkemaan suoraan valtakunnan rajalle Vaalimaan kautta.

Vastine:

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ohjaavat maakuntakaavoitusta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on esitetty kaavan tavoitteet yleispiirteisellä tasolla. Tavoitteet esitetään tarkemmin omassa asiakirjassaan. Liikenne on yksi tavoitteiston teemoista ja maakunnan sijainti on huomioitu liikennejärjestelmän tavoitteissa niin sisäisen kuin ulkoisen liikenteen osalta.

Maakuntakaavan tavoitevuosi on 2040 ja strategisella suunnittelulla osoitetaan mm. rataverkon tavoitteiden kokonaisuus tavoitevuoteen saakka. Kaavaprosessin edetessä tehdään suunnitteluratkaisut mm. rataverkon osalta.

Esitys Hallitus:

Merkitään tiedoksi.

2 Lausunto Päijät-Hämeen liitto

KL/641/1004000A/20

16

Kymenlaakson maakuntakaavan 2040 osallistumis- ja arviointisuunnitelma on selkeä ja helppolukuinen. Siihen on koottu tiiviiseen muotoon keskeiset kaavan sisältö lähtökohtiin ja tavoitteisiin, osallistumiseen, kaavaprosessiin ja vaikutusten arviointiin liittyvät asiat.

Pidämme hyvänä, että aluehallintouudistuksen myötä 1.1.2019 Päijät-Hämeen maakuntaan siirtyvä litin kunnan osalta on todettu, että se kuuluu Kymenlaakson tarkastelualueeseen niin kauan kuin se on osa Kymenlaakson maakuntaa.

Maakuntakaava on tarkoitus hyväksyä vuonna 2019 keväällä nähtävillä asetettavan ehdotusvaiheen jälkeen. litin kunta on siis vielä mukana valmisteluvaiheen tarkasteluissa, mutta ehdotusvaiheessa se jää pois.

Päijät-Hämeen kokonaismaakuntakaava on tarkoitus saada maakuntavaltuuston hyväksyttäväksi joulukuussa 2016. litin kunnan osalta jäävät siis toistaiseksi voimaan Kymenlaakson viisi vaihemaakuntakaavaa, Ne ovat keskeisiltä osin sopusoinnussa nyt hyväksymiskäsittelyyn valmistelussa olevan Päijät-Hämeen maakuntakaavan kanssa. litin liittyminen Päijät-Hämeeseen on yksi tärkeä syy käynnistää myös Päijät-Hämeessä maakuntakaavan ajantasaisuuden arviointi. Toinen kaikkia maakuntaa koskeva tekijä ovat tulevat maankäyttö- ja rakennuslain muutokset, joista kauppaa koskevat säädösmuutokset toteutuessaan edellyttävät kaupan ratkaisujen uutta harkintaa. Kymenlaaksoa ja Päijät-Hämettä yhdistävät litin kunnan lisäksi tärkeiden raide- ja tieliikenteen yhteydet, tärkeät matkailun vetovoima-alueet Vierumäki - Vuolenkoski - litti - Kouvola -akselilla ja Salpausselkä ominaispiirteinen. KymiRingin moottoriurheilu- ja ajokoulutuskeskuksen sekä Kimolan kanavan vaikutukset ulottuvat maakuntiamme laajemmalle alueelle.

Päijät-Hämeen liitto pitää tärkeänä aktiivisempaa mukana oloa Kymenlaakson maakuntakaavatyössä.

Teemme parhaamme litin kunnan maankäytön suunnittelun liittyvien asioiden sujuvaksi siirtymiseksi osaksi Päijät-Hämettä ja varautumaan resurssien suuntamiseen liittojen yhteistyön pohjalta.

Vastine:

Päijät-Hämeen maakunta on Kymenlaaksolle keskeinen yhteistyökumppani ylismaakunnallisten kehittämissuunnitelmien luomisessa ja parantamisessa. litin siirtyminen Päijät-Hämeeseen korostaa aluesuunnitteluyhteistyön merkitystä molempien maakuntien maakuntakaavoitusprosesseissa.

Asiaan liittyen on pidetty Päijät-Hämeen liiton, litin kunnan ja Kymenlaakson Liiton kesken yhteistyöneuvottelu.

Esitys Hallitus:

Merkitään tiedoksi.

2 Lausunto Savitaipaleen kunta

KL/584/1004000A/20

16

Kunnanhallitus lausuu, että maakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on laadittu laadukkaasti ja antaa riittävät lähtötiedot kaavahankeesta osallisille.

Kaavan jatkovalmistelussa toivotaan, että kartat ovat riittävän selkeitä ja luettavia. Maakuntakaavojen visuaalisia haasteita ovat olleet päällekkäisten kaavamerkintöjen ja aluevarausten esittäminen yhdellä suurimittakaavaisella kartalla riittävän hyvin luettavalla tavalla. Etenkin taajama-alueista on edelleen syytä laatia tarkempia detaljikarttoja.

Savitaipaleen kunnalla ei ole muuta lausuttavaa tässä vaiheessa.

Vastine:

Maakuntakaavan selkeyden lisääminen on yksi kokonaismaakuntakaavan keskeisistä tavoitteista.

Esitys Hallitus:

Merkitään tiedoksi.

2 Lausunto Uudenmaan liitto

KL/586/1004000A/20
16

Ei anna lausuntoa.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

Esitys Hallitus:

Merkitään tiedoksi.

2 Lausunto Varsinais-Suomen liitto

KL/591/1004000A/20
16

Ei anna lausuntoa.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

Esitys Hallitus:

Merkitään tiedoksi.

3 Lausunto liikenne- ja viestintäministeriö

KL/526/1004000A/20
16

Ei lausuttavaa.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

Esitys Hallitus:

Merkitään tiedoksi.

3 Lausunto Sisäministeriö

KL/633/1004000A/20
16

Ei lausuttavaa.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

Esitys Hallitus:

Merkitään tiedoksi.

3 Lausunto valtiovarainministeriö

KL/501/1004000A/20
16

Ei lausuttavaa.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

Esitys:

Merkitään tiedoksi.

4 Lausunto ELY keskus

KL/614/1004000A/20
16

Maakuntakaavan laadinnan tavoitteeksi on asetettu, että Kymenlaakson viisi maakuntakaavaa yhdistetään, ajantasaistetaan ja toteutetaan yhdellä koko Kymenlaakson maakuntaa ohjaavalla maakuntakaavalla. Hanke on lähtökohdiltaan hyvä ja kannatettava.

Pelkästään usean vaihemaakuntakaavan yhdistäminen yhdeksi tekee Kymenlaakson maakuntakaavasta käyttökelpoisemmän. Luettavuus ja tiedon löytyminen siirtyvät uudelle tasolle, joka selkeyttää yksityiskohtaisempaa maankäytön suunnittelua.

Kokonaisuuksien

hallinnalle ja tulevaisuuden hahmottamiselle annetaan tämän työn myötä hyvä työkalu.

OAS:n esitystapa

OAS on esitystavaltaan selkeä ja helposti luettava. Asiakirjan informaatioisisältöä on saatu laajennettua merkittävästi sisällyttämällä tekstiin linkkejä verkkosivuille. Viestin

välittämisen ja vuorovaikutuksen tehokuuden kannalta valittu suunta on hyvä.

Tavoitteiden käsittely

Tavoitteiden teemoittaisesta käsittelystä sivulla 14 puuttuu elinkeinoelämän toimintaedellytysten huomioiminen ja turvaaminen. Kyseiseen teemaan kuuluu Kymenlaaksossa esimerkiksi seuraavia alueiden käytön suunnitteluun liittyviä aihekokonaisuuksia:

- Teollisuus
- Satamatoiminnot
- Logistiikka
- Maaseudun elinkeinot

Sivulla 14 "Tavoitteet/ Kulttuuri ja luonnonperintö":

Soidensuojelutyöryhmän ehdotukset tulee huomioida ja hyödyntää vireillä olevassa maakuntakaavassa.

Sivulla 14 "Tavoitteet/ Luonnonvarat":

Kappaleessa tulee yhtenä asiakohdantana lisätä: Huolehditaan hyödynnettävissä olevien maa-ainesvarojen riittävydestä

Vaikutusten arviointi

Sivu 22 alkaa kappaleella 5.4 Arvioinnin toteutus. Siinä ensimmäisessä kappaleessa on todettu, että:

Arviointi käynnistyy, kun kaavan laatimistyö alkaa. Vaikutusten arviointi on osa jokaista kaavan laadintavaihetta. Arviointityö sisällytetään kaavan laadintaprosessiin siten, että arvioinnin tulokset huomioidaan kaavaratkaisuja tehdessä. Arviointitietoa tuotetaan mahdollisimman ajantasaisesti kunkin kaavavaiheen käyttöön.

Kappaleessa tuodaan esiin mm. maankäyttö- ja rakennuslain mukaisiin ohjauksikäytäntöihin sisäänkirjoitettu ajattelumalli, että ennalta selvitetään suunniteltujen ratkaisujen erilaiset vaikutukset ja tuodaan ne julki.

Luotettava vaikutusten arviointi antaa perusteet hyvälle maakuntakaavaratkaisulle.

Vaikutusten arviointimenettely tukee kansalaisyhteiskunnan toimintaperiaatteita.

Tulevaisuudesta päättävälle annetaan paremmat edellytykset ymmärtää tekemiensä ratkaisujen mahdollisuudet ja mahdolliset seuraukset.

Muutoksenhaku

OAS:sta tulee täydentää siten, että siitä käy ilmi maakuntakaavan

hyväksymispäätökseen liittyvä muutoksenhakumahdollisuus ja valitusviranomainen.

Kaavaprosessista

Sivulla 8 on lause, että: "kun kokonaismaakuntakaava hyväksytään, kumotaan kaikki aiemmat vaihemaakuntakaavat". Lauseesta voi saada kuvan, että maakunnan ylin päättävä toimielin tulee välittömästi hyväksymispäätöksen yhteydessä hylkäämään aiemmat

vaihemaakuntakaavat. Prosessin hallinnassa tulee varmistua, että

vaihemaakuntakaavojen korvautumisen ja kumoutumisen tulee toteutua vasta, kun uusi Kymenlaakson maakuntakaava 2040 tulee saamaan lain voiman. Muutoin riskinä on,

että valitustilanteessa Kymenlaaksolla ei ole voimassa olevaa maakuntakaavoitusta.

Tiedoksi

Pieniä tarkastustarpeita

Sivulla 2 oleva kuva on tekstin mukaan Korian silta. Kyseessä ei ole Korian silta, vaan jokin muu ja samalla merkittävästi pienempi silta. Kuvaa tai tekstiä tulee muuttaa.

Vastine:

Tavoitteiden käsittely

Sivulla 14 esitetyt teemakokonaisuudet on johdettu VAT:n luokittelun mukaan. Maakuntakaavan tavoitteet esitetään tarkemmin omassa asiakirjassaan. Tavoitteista on pyydetty kommentteja ja mielipiteitä erikseen. OAS:n tavoitteisto muokataan vastaamaan tavoiteasiakirjan tavoitteita. Tavoitteissa on toimiva aluerakenne, joka sisältää elinkeinoelämän toimintaedellytysten huomioimisen ja turvaamisen. Tavoiteasiakirjassa viitataan mm. ajankohtaisiin inventointeihin (esim. soidensuojelun täydennysohjelmaan) ja luonnonvarojen kestäväan käyttöön (esim. maa-ainesvarojen riittävyteen liittyviä näkökohtia).

Muutoksen haku

Sivulla 18 viitataan valitusoikeuteen. On perusteltua avata aihekokonaisuus selkeämmin.

Kaavaprosessi

Prosessin hallinnassa varmistetaan ja OAS:iin kirjataan, että vaihemaakuntakaavat korvautuvat ja kumoutuvat vasta, kun uusi Kymenlaakson maakuntakaava 2040 saa lain voiman. Muutoin riskinä on, että valitustilanteessa Kymenlaaksolla ei ole voimassa olevaa maakuntakaavoitusta.

Kuvateksti tarkistetaan Korian sillan osalta.

Metsäteollisuuden raaka-ainetarve huomioidaan kaavan taustaselvityksenä laadittavassa biotalousselvityksessä.

Muilta osin lausunnon sisältö merkitään tiedoksi ja huomioidaan kaavan valmistelussa.

Esitys Hallitus:

1) Sivulla 14 esitetyt teemakokonaisuudet tarkistetaan ja muokataan vastaamaan tavoiteasiakirjaa.

2) OAS:ia täydennetään siten, että siitä käy ilmi maakuntakaavan hyväksymispäätökseen liittyvä muutoksenhakumahdollisuus ja valitusviranomainen.

3) Tarkistetaan ja korjataan kuvateksti Korian sillan osalta.

4) Prosessin hallinnassa varmistetaan ja OAS:iin kirjataan, että vaihemaakuntakaavat

korvautuvat ja kumoutuvat vasta, kun uusi Kymenlaakson maakuntakaava 2040 saa lain voiman.

4 Lausunto Kotka-Hamina seudun seutuvaliokunta

KL/561/1004000A/20
16

Kymenlaakson maakuntakaavan 2040 osallistumis- ja arviointisuunnitelma on kattava ja monipuolinen sekä antaa laajasti mahdollisuudet vaikuttaa kaavan laadintaan. Kaikkien, myös asukkaiden on mahdollista antaa internetin kautta paikkaan kohdistuvaa suoraa palautetta sekä seurata arviointityön tuloksia ja selvityksiä. Seutuvaliokunta myös toteaa, että meneillään on Kotkan-Haminan seudun strategisen yleiskaavan laadinta ja muistuttaa, että valmistuvien kaavojen olisi hyvä olla keskeisiltä rajauksiltaan yhteneviä.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

Esitys Hallitus:

Merkitään tiedoksi.

4 Lausunto Kymenlaakson Museo

KL/653/1004000A/20
16

Kymenlaakson museo on tutustunut Kymenlaakson maakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Kymenlaaksossa vaihemaakuntakaavojen ajantasaisuus tutkittiin vuonna 2015 ja arviointityössä havaittiin lukuisia tarkistuksen ja ajantasaistamisen tarpeita. Tarkoituksena on laatia kokonaismaakuntakaava, joka korvaisi voimassa olevat viisi vaihemaakuntakaavaa. Keskeisinä tavoitteina ovat kaavan selkeys ja luettavuus, maakuntakaavan strategisuus sekä esitystapojen kehittäminen.

Edellisen kulttuuriympäristöjä huomioivan maaseutu ja luonto -vaihekaavan jälkeen on valmistunut valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen (RKY) inventointi vuonna 2010 sekä vielä vahvistamaton ehdotus valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi. Maakuntakaavaan tulee sisällyttää molemmat inventoinnit aluerajauksineen ja huomioida ne alueidenkäytössä sekä määräyksissä.

Valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen kohdevalikoima on muuttunut edellisestä inventoinnista vuodelta 1993. Näiden pudokkaiden osalta tulee selvittää niiden merkitys maakunnallisina kulttuuriympäristöinä. Valtakunnallisten maisema-alueiden päivitysinventoinnissa on tehty myös uusia aluerajauksia ja kohdevalikoimaan on tullut muutoksia. Maakuntakaavassa tulee huomioida maisema-alueiden maakunnallinen tai valtakunnallinen status inventoinnissa tehdyn raportin mukaan.

Kymenlaakson alueella on tehty viimeisin kokonaistarkastelu rakennetun kulttuurin

osalta 1990-luvulla. Myöhemmin on koostettu eri inventoinneista kulttuuriympäristökartoitus. Rakennuskulttuurikohteet tarvitsevat tarkistusta ja päivitystä sekä kohdevalikoiman tarkastelua. Kymenlaakson museo katsoo, että Kymenlaakson alueella on rakennetun kulttuuriympäristön kohdalla päivitystarvetta erityisesti nuoremman rakennusperinnön osalta ja modernin arkkitehtuurin kohdalla.

Vastine:

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on esitetty kaavan tavoitteet yleispiirteisellä tasolla. Tavoitteet esitetään tarkemmin omassa asiakirjassaan. Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden osoittaminen on esitetty OAS:n kaavan tavoitteita käsittelevässä kappaleessa. Kaavan perusselvitysten tarpeet tarkentuvat kaavaprosessin edetessä.

Esitys Hallitus:

Tutkitaan selvityspohjan riittävyyttä kulttuuriperinnön osalta.

4 Lausunto Liikenne ja infrastruktuuri, Varsinais-Suomen ELY keskus KL/527/1004000A/20
16

Ei lausuttavaa.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

Esitys Hallitus:

Merkitään tiedoksi.

4 Lausunto Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi KL/661/1004000A/20
16

Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi muistuttaa, että kaavoittamisessa tulee huomioida rautateillä kulkevan erityisesti VAK-tavaraliikenteen riskit ja rautateistä mahdollisesti aiheutuva tärinä ja melu. Kaupunkisuunnittelussa tulee myös huomioida radan ja muiden tieväylien risteämisen turvallisuuden varmistaminen sekä radan estevaikutus.

Vastine:

Kymenlaaksossa vaarallisten aineiden kuljetus- ja varastointitarve on huomattavan suuri, mikä johtuu Kouvolan järjestelyratapihasta, suurteollisuuden yksiköistä ja satamista. Kuljetusreitit sijoittuvat osittain yhdyskuntarakenteen ydinalueille. Liikennealueiden ja -väylien parantamistoimenpiteiden suunnittelun yhteydessä turvallisuusnäkökohtien huomioon ottaminen on ensisijaisen tärkeää.

Esitys Hallitus:

Merkitään tiedoksi.

4 Lausunto Metsähallitus

KL/626/1004000A/20

16

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on hyvä ja kannatettava, selkeyttää maakuntakaavan luettavuutta yhdistämällä vaihemaakuntakaavat.

Metsähallituksen Etelä-Suomen luonnonvarasuunnitelman (L VS) laadinta vuosille 2017-2022 aloitetaan tämän vuoden syksyllä ja suunnitelma valmistuu keväällä 2017. Suunnitelman teon aikana osallistetaan sidosryhmiä ja kansalaiset voivat antaa palautetta netin kautta. Luonnonvarasuunnittelu on valtion omistamien maa- ja vesialueiden pitkän aikavälin kestävän käytön suunnittelua. Suunnittelu tehdään innovatiivisella otteella ja yhdessä sidosryhmien kanssa. Vuodet 2017-2022 kattava suunnitelma ohjaa Etelä-Suomen valtion maiden ja vesien kestävää käyttöä sekä hyödyntää uusia mahdollisuuksia.

Kymenlaaksossa merkittävä osa Metsähallituksen maista on suojelualueita tai puolustusvoimien harjoitusalueita, joilla harjoitetaan metsätaloutta. Myös Harjun oppimiskeskuksen harjoitusmetsät sijaitsevat Mh:n hallinnoimilla mailla.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

Esitys Hallitus:

Merkitään tiedoksi.

4 Lausunto Museovirasto

KL/615/1004000A/20

16

Kymenlaakson kokonaismaakuntakaavan keskeinen tavoite on parantaa kaavan selkeyttä ja luettavuutta, korostaa maakuntakaavan strategisuutta sekä kehittää maakuntakaavan esitystapoja. Yhdeksi suunnittelun lähtökohdaksi todetaan valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) huomioiminen. Museovirasto pitää kaavan tavoitteita onnistuneina.

Maakuntakaavan yhteydessä perustietoa kulttuuriperinnöstä on tarkoitus päivittää tarpeellisilta osiltaan. Tätä ei tarkenneta kaavoitusta varten tehtävien selvitysten tai suunnitelmien luettelossa. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti tulee ajantasaiset rakennettujen ympäristöjen ja maisema-alueiden inventoinnit ottaa huomioon maakuntakaavassa, selvittäen kaavaratkaisujen vaikutukset niihin ja sovittaen aluevaraukset niiden ominaispiirteisiin.

Rakennettujen kulttuuriympäristöjen valtakunnalliseen valikoimaan aiemmin kuuluneet, päivityksessä 2009 pois rajatut kohteet on hyvä arvioida ja osoittaa tarvittaessa maakunnallisesti merkittävänä kulttuuriympäristöinä. Voimassa olevissa maakuntakaavoissa osoitettu maakunnallinen rakennusperintö perustuu valtaosin vuosikymmeniä sitten hankittuihin tietoihin ja tehtyihin kohdearvotuksiin. Kohdevalikoimaa on siksi tarpeen muutenkin tarkistaa ja päivittää, etenkin uudempaa

rakentamista ja sodan jälkeisen yhteiskuntakehityksen ilmiöitä edustavalla rakennusperinnöllä. Museovirasto ehdottaa myös harkittavaksi erityisen huomion kiinnittämistä sotahistorian kohteisiin. Kymenlaakson ainutlaatuinen sotahistoriallinen kulttuuriperintö ulottuu 1700-luvulta 1900-luvulle. Siihen sisältyy niin muinaisjäännökset kuin muita kulttuuriperintökohteita, myös valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja ympäristöjä. Kunkin ajan itään tai länteen suunnatut puolustusketjut koostuvat linnoituksista, linnoitteista, kasarmeista, sotaväen leiripaikoista, taistelukaivannoista ja taistelupaikoista. Sotahistoriaan liittyy merisodankäynnin osalta myös Ruotsinsalmen laaja meritaistelualue ja sen suhde maalla sijaitseviin kohteisiin. Ruotsinsalmen vesialue onkin jo huomioitu aiemmassa maakuntakaavoituksessa. Maakunnan sotahistorian korostaminen maakuntakaavassa edesauttaa kulttuuri- ja luonnonperinnön hyödyntämistä ja mm. virkistyskäytön suunnittelua. Se edistää konkreettisesti maakunnan omaleimaisuuden säilymistä ja sen vahvuuksiin tukeutumista.

Vastine:

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on esitetty kaavan tavoitteet yleispiirteisellä tasolla. Tavoitteet esitetään tarkemmin omassa asiakirjassaan. Kaavan perusselvitysten tarpeet tarkentuvat kaavaprosessin edetessä.

Eesitys:

Tutkitaan selvityspohjan riittävyttä kulttuuriperinnön osalta.

4 Lausunto Puolustusvoimat

KL/600/1004000A/20

16

Puolustusvoimien organisaatio on muuttunut vuoden 2015 alussa. Lausuntopyynnöt puolustusvoimille pyydetään lähettämään osoitteella:

1. Logistiikkarykmentin esikunta

PL1080

45101 KOUVOLA

Sähköposti: kirjaamo.1 logr@mil.fi

Lisäksi lausuntopyynnöt pyydetään lähettämään tiedoksi Puolustusministeriöön, sähköposti: kirjaamo@defmin.fi

Maakuntakaavoituksen ehdotusvaiheen lausuntopyynnöt pyydetään lähettämään osoitteella:

Puolustusministeriö

PL 31

00131 HELSINKI

Sähköposti: kirjaamo@defmin.fi

Puolustusvoimat ilmoittaa olevansa viranomaisena osallinen kaavoitusprosessissa.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman liite 1, Maakuntakaavan osalliset, kohta alueelliset ja muut viranomaiset, pyydetään poistamaan Ilmavoimat, Itä-Suomen sotilasläänin esikunta ja Itä-Suomen Huoltorykmentti sekä lisäämään puolustusvoimat.

Puolustusvoimat esittää, että jatkotyöskentelyssä lausuntopyynnöt lähetetään myös Suomen Turvallisuusverkko Oy:lle (STUVE).

Puolustusvoimat esittää huomioitavaksi seuraavat, puolustusvoimien toiminnan kannalta tärkeät asiakokonaisuudet kaavoitusprosessin jatkotyöskentelyssä.

Kirkonmaan ja Haapasaaren suoja-alueet

Maakuntakaavan suunnittelualueella sijaitsevat Kirkonmaan (liite 1) ja Haapasaaren (liite 2) suoja-alueet. Suoja-alueen asettamat rajoitukset tulee huomioida kaavoitusprosessissa. Suoja-alueella sijaitsee puolustusvoimien pysyvässä käytössä olevia alueita, jotka on merkitty sotilasalueiksi. Näillä alueilla sovelletaan sotilasalueilla liikkumista koskevia määräyksiä. Kaavoituksella ei tule ohjata luvanvaraisia toimintoja suoja-alueelle. (Aluevalvontalain 17§:n perusteella asetetut luvanvaraiset toiminnot). Puolustusvoimien internetsivustolla www.puolustusvoimat.fi on esitetty suoja-alueet sekä niihin liittyvät lupamenettelyä koskevat ohjeet. Suoja-alueita koskevat määräykset ovat voimassa vain suoja-alueiden vesialueilla. Määräykset koskevat kaikkia kansalaisuudesta riippumatta.

Puolustusvoimien käytössä olevien varuskunta-, ampuma- ja harjoitusalueiden sekä ampumaratojen merkintä

Maakuntakaavaan esitetään merkittäviksi Eah-merkinnällä (puolustusvoimien ampuma- ja harjoitusalue) Pahkajärven ja Selänpään lentokentän ampuma- ja harjoitusalueet Kouvolassa, Kymin lentokentän harjoitusalue Kotkassa, Lupinmäen/Saksankankaan ja Lylynkankaan harjoitusalueet Haminassa, Vallanjärven harjoitusalue Virolahti/Miehikkälä ja

Valkjärven harjoitusalue Virolahdella. (Aluerajaukset vastaavasti kuten voimassa olevissa Kymenlaakson maakuntakaavoissa)

Vekaranjärven ja Utin varuskunta-alueet Kouvolassa, Haminan varuskunta-alue Haminassa sekä Mustamaan ja Vanhakylänmaan saaret esitetään merkittäviksi Ep-merkinnällä. Ampuma- ja harjoitusalueiden sekä varuskuntien aluerajaukset ovat tämän asiakirjan liitteinä 4 - 13 olevissa karttapiirroksissa.

Pahkajärven, Vekaranjärven, ja Tyrrin ampumaradat Kouvolassa sekä Lupinmäen ampumarata Haminassa esitetään merkittäviksi ampumaradan ea-kohdemerkinnällä.

Puolustusvoimien ampuma- ja harjoitusalueiden sekä ampumaratojen melualueet Kymenlaakson maakuntakaava 2040:een esitetään merkittäviksi seuraavien puolustusvoimien ampumaratojen 60 ja 65 dB LA1max melualueet; Kouvolaan Pahkajärvi ja Vekaranjärvi, Utin Tyrrin ja Haminan Lupinmäki, sekä seuraavien ampuma- ja harjoitusalueiden 50 ja 55 dB IAeq melualueet; Kouvolaan Pahkajärvi, Haminan Lupinmäki/Saksankangas ja Virolahden Valkjärvi. Melualuepiirroksien on toimitettu aikaisemmin Kymenlaakson liittoon.

Ampumaradat merkitään EA kohdemerkinnällä ja ampuma- ja harjoitusalueet EAH aluemerkinneillä.

Ampumaratojen melualueet

me 1 Ampumaratamelualueen raja

Ampumaratamelu on yli 65 dB LA1max

Rakentamismääräys: Alueella ei sallita uusien asuinrakennusten rakentamista.

Ainoastaan olemassa olevien asuinrakennusten peruskorjaaminen ja laajentaminen, mikäli uusien asuntojen lukumäärä ei lisäänty, on sallittua. Yleiskaavaan tulee vaatia MRL 43.2 §:n mukaisen rakentamisrajoituksen lisäämistä kaavamääräyksiin.

me 2 Ampumaratamelualueen raja

Ampumaratamelu on yli 60 dB LA_{Imax}

Rakentamismääräys: Alueella ei sallita uusien loma- tai vapaa-ajanasuntojen rakentamista. Ainoastaan olemassa olevien asuinrakennusten peruskorjaaminen ja laajentaminen, mikäli uusien loma- tai vapaa-ajanasuntojen lukumäärä ei lisäännä, on sallittua. Yleiskaavaan tulee vaatia MRL 43.2 §:n mukaisen rakentamisrajoituksen lisäämistä kaavamääräyksiin.

Suunnittelumääräys: Asuntoja tai muita melulle herkkiä toimintoja sisältävistä hankkeista on pyydettävä puolustusvoimien lausunto.

Ampuma- ja harjoitusalueiden melualueet

me 1 Ampumamelualueen raja

Ampumamelu on yli 55 dB LA_{eq}

Rakentamismääräys: Alueella ei sallita uusien asuinrakennusten, loma- tai vapaa-ajanasuntojen rakentamista. Ainoastaan olemassa olevien rakennusten peruskorjaaminen ja laajentaminen, mikäli uusien asuntojen lukumäärä ei lisäännä, on sallittua. Yleiskaavaan tulee vaatia MRL 43.2 §:n mukaisen rakentamisrajoituksen lisäämistä kaavamääräyksiin.

me 2 Ampumamelualueen raja

Ampumamelu on yli 50 dB LA_{eq}

Suunnittelumääräys: Asuntoja tai muita melulle herkkiä toimintoja sisältävistä hankkeista

on pyydettävä puolustusvoimien lausunto.

Puolustusvoimien suoja-vyöhykkeet

Puolustusvoimien toiminnan turvaamiseksi, maakuntakaavaan esitetään merkittäväksi Vekaranjärven varaston suojavyöhykkeet (Aja B), liitteenä 3 olevan suojavyöhykepiirroksen mukaisesti. Kaavamääräykseksi varastojen suojavyöhykemerkinnöille esitetään

seuraavaa:

SUOJAVYÖHYKE B (sisempi vyöhyke): Merkinnällä osoitetaan alueita, joiden käyttöä on lähellä sijaitsevan vaaraa tai huomattavaa häiriötä aiheuttavan toiminnanvuoksi rajoitettava

Rakentamismääräys: Alueella on ensisijaisesti sallittua maa- ja metsätalousrakentaminen sekä puolustushallintoa palveleva rakentaminen. Alueelle ei tule sijoittaa koulua, asutustaajamaa, sairaalaa, vanhainkotia, päiväkotia tai muuta vastaavaa laitosta. Merkintä ei estä olemassa olevan rakennuskannan peruskorjaamista.

Suunnittelumääräys: Suunniteltaessa alueen käyttöä on puolustusvoimille varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen

SUOJAVYÖHYKE A (ulompi vyöhyke): Merkinnällä osoitetaan alueita, joiden käyttöä on lähellä sijaitsevan vaaraa tai huomattavaa häiriötä aiheuttavan toiminnan vuoksi rajoitettava.

Rakentamismääräys: Alueella on ensisijaisesti sallittua maa- ja metsätalousrakentaminen sekä puolustushallintoa palveleva rakentaminen. Alueelle ei tule sijoittaa sairaalaa, vanhainkotia, päiväkotia tai muuta vastaavaa laitosta

Suunnittelumääräys (vain jos se on tarpeen): Suunniteltaessa alueen käyttöä on puolustusvoimille varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen

Puolustusvoimien käytössä olevat kaapelit

Kaavoitusprosessissa pyydetään käsittelemään seuraavat, puolustusvoimien toiminnan kannalta merkittävät asiakokonaisuudet siten, että ne tulevat huomioiduiksi kuntakaavoituksessa ja kunnallisissa rakennusmääräyksissä:

Rakennustöitä tehdessä tulee huomioida alueella ja sen läheisyydessä mahdollisesti kulkevat puolustusvoimien käytössä olevat kaapelilinjat. Linjojen sijainti tulee selvittää vähintään kymmenen työpäivää ennen aiottua rakentamista. Puolustusvoimien kaapeleiden näyttö tilataan Johtotieto Oy:ltä, Seutulantie 3-5 B, 04410 JÄRVENPÄÄ, puh. 0800 12600, sp. info@iohtotieto.fi

Puolustusvoimien käytössä olevat kaapelilinjat on huomioitava myös suunniteltaessa ja toteutettaessa vesirakennustoimenpiteitä. Merikaapeleiden sijainti tulee tarkistaa ja sopia tarvittavat kaapelinäytöt jo suunnitteluvaiheessa Merivoimien operatiivisesta järjestelmäkeskuksesta (MOJKJ) puh.0299 303654.

Tuulivoimarakentaminen

Puolustusvoimat esittää koko maakuntakaava-aluetta koskevaan kaavamääräykseen tuulivoiman osalta lisäystä seuraavasti: "Tuu/ivoimatuotantoaluetta suunniteltaessa on turvattava puolustusvoimien toimintaedellytykset, ottamalla huomioon puolustusvoimien toiminnasta, kuten tutkajärjestelmistä ja radioyhteyksien turvaamisesta aiheutuvat rajoitteet".

Edellä oleva lause esitetään merkittäväksi myös kaavamääräyksiin.

Puolustusvoimat esittää, että siinä vaiheessa kun tuulivoimarakentamisen suunnitelmat ovat tarkentuneet (voimaloiden määrä, korkeus ja sijoittuminen), tulee tuulivoimatoimija pyytää Pääesikunnalta lausunto tuulivoimaloiden hyväksyttävyydestä ja mahdollisista tutkaselvitystarpeista. Arvion tutkaselvityksen tarpeesta tekee Pääesikunta, saatuaan tarkemmat tiedot suunnitelluista tuulivoimaloista. Puolustusvoimat ilmoittaa, että puolustusvoimien virallisen kannan tuulivoimarakentamiseen antaa Pääesikunnan operatiivinen osasto, yhteyshenkilönä tarkastaja Jussi Karhila, p. 0299 800 (Puolustusvoimien vaihde).

Kutsut viranomaisneuvotteluihin pyydetään lähettämään 1. Logistiikkarykmentin esikuntaan (1 LOGRE), sähköposti: kirjaamo.1 logr@mil.fi

Lisäksi kutsut viranomaisneuvotteluihin pyydetään lähettämään tiedoksi

Puolustusministeriöön, sähköposti: kirjaamo@defmin.fi

Yhteyshenkilöt 1 LOGRE:ssa ovat kiinteistöpäällikkö, Seppo Kesänen puh. 0299 571 262 ja kiinteistöinsinööri Jukka Kohopää, puh. 0299 571 263. Sähköposti: etunimi.sukunimi@mil.fi

Vastine:

Oikeat puolustushallinnon nimitykset päivitetään osallisten luetteloon ja yhteystietoihin. Lausuntopyynnöt lähetetään esityksen mukaisesti jatkossa myös Suomen Turvallisuusverkko Oy:lle (STUVE).

Kymenlaakson Liitossa on valmisteilla maakunnallinen ampumarataverkoston kehittämissuunnitelma, jossa käydään läpi maakunnan ampumarataverkosto ja tarpeet sen kehittämiseksi. Tässä yhteydessä huomioidaan myös puolustusvoimien ampuma- ja melualueet.

Lausunnon muut näkökohdat merkitään tiedoksi ja otetaan huomioon maakuntakaavan perusselvityksissä ja kaavan laadinnassa.

Esitys Hallitus:

Oikeat puolustushallinnon nimitykset päivitetään osallisten luetteloon ja yhteystietoihin. Lausuntopyyntö lähetetään esityksen mukaisesti jatkossa myös Suomen Turvallisuusverkko Oy:lle (STUVE).

Lausunnon muut näkökohdat merkitään tiedoksi ja otetaan huomioon maakuntakaavan perusselvityksissä ja kaavan laadinnassa.

4 Lausunto Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä

KL/611/1004000A/20
16

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän terveydensuojelun toimialaan kuuluvia kuntia ei tällä hetkellä sijaitse Kymenlaakson maakuntakaavan suunnittelualueella.

Maakuntakaavassa voidaan kuitenkin osoittaa alueita monille sellaisille toiminnoille, joilla voi olla vaikutuksia ylikunnallisesti myös toisen maakunnan alueelle. Tästä näkökulmasta terveydensuojeluviranomainen haluaa nostaa muutamia seikkoja esille jo maakuntakaavan OAS vaiheessa.

Tuulivoima-alueiden sijoittamisella on merkitystä myös terveydensuojelun näkökannalta ja terveydensuojeluviranomainen pitää hyvänä periaatteena tuulivoimaloiden keskittämisestä suuremmiksi puistoiksi ja sijoittamista toiminnasta aiheutuvien haittojen kannalta järkeviin paikkoihin. Terveydensuojelun näkökannalta olisi suositeltavaa osoittaa maakuntakaavassa mahdollisimman pitkälle ne alueet, joilla tuulivoiman rakentaminen maakunnassa sallitaan. Jo kolmen yksikön tuulivoimapuistolla saattaa olla sijoituspaikasta riippuen merkittäviä vaikutuksia lähiympäristölle, minkä vuoksi olisi suositeltavaa osoittaa jo tämän kokoiset tuulivoima-alueet maakuntakaavassa. Tuulivoima-alueiden ympäristö- ja muut haittavaikutukset tulisi selvittää kattavasti jo maakuntakaavan valmisteluvaiheessa. Terveydensuojelun kannalta tuulivoimatuotannossa keskeisimpiä haittavaikutuksia ovat melu- ja välkehaitat.

Maakuntakaava-alueella on merkittäviä ylikunnallisia pohjavesialueita. Pohjaveden suojelemiseksi olisi suositeltavaa, että maakuntakaavassa ei osoitettaisi uusia teollisuusalueita pohjavesialueille. Olemassa olevien alueiden osalta tulisi rajauksia mahdollisuuksien mukaan tarkentaa siten, että pohjavesialueille sijoittuisi mahdollisimman vähän teollisuusalueita tai muita toimintoja, jotka voivat vaarantaa pohjavesiesiintymien vedenlaatua.

Terveydensuojeluviranomainen ottaa Kymenlaakson maakuntakaavaan tarkemmin kantaa hankkeen edetessä.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

Esitys Hallitus:

Merkitään tiedoksi.

4 Lausunto Rannikkoprikaati Esikunta Upinniemi

KL/534/1004000A/20
16

Ei lausuttavaa.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

Esitys Hallitus:

Merkitään tiedoksi.

5 Lausunto Kotkan-Haminan seudun kehittämissyhtiö Cursor Oy

KL/503/1004000A/20
16

Cursor tulee laittaa osalliset-listaan muodossa Kotka-Haminan seudun kehittämissyhtiö Cursor Oy.

Vastine:

Tehdään esitetty korjaus osallisten luetteloon.

Esitys Hallitus:

Tehdään esitetty korjaus osallisten luetteloon.

5 Lausunto Kymen Yrittäjät ry

KL/644/1004000A/20
16

Kymen Yrittäjät ry:ssä nähdään yrittäjien ja yrityselämän kannalta keskeiseksi, että suunnittelussa ja kaavoituksessa huomioidaan riittävästi ja riittävän pitkällä aikavälillä pkyritysten ja eri toimialojen yritystoiminnan monipuoliset kehittämisedellytykset sekä eri liikenne- ja tietoliikenneyhteyksien kehittäminen koko maakunnan alueella. Samoin Kymen Yrittäjissä nähdään tärkeäksi, että suunnittelussa ja kaavoituksessa voidaan ennakoida ja huomioida asioita siten, että kaava mahdollistaa myös uusien, kehittyvien ja innovatiivisten toimintojen sijoittumisen alueelle.

Kymen Yrittäjät myös esittää lausunnossaan, että vuoropuhelua ylläpidetään ja jatketaan suunnittelu- ja kaavoitusviranomaisten ja pk-yritysten edustajien välillä maakuntakaavan laatimisen edetessä ja toteutuksen aikana ja että kaavoitustoiminnan osalta pyritään edelleen kehittämään ja hyödyntämään suunnitelmien ja päätösten yritysvaikutusten arviointi- ja seurantamenetelmiä. Yrittäjäjärjestö on valmistautunut toiminaan asiantuntijayhteistyössä kaavan valmistelussa ja tuomaan yrittäjäkentän näkemyksiä eri työryhmissä ja työpajoissa.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

Esitys Hallitus:

Merkitään tiedoksi.

5 Lausunto Kymenlaakson Kylät ry

KL/616/1004000A/20
16

Kymenlaakson Kylät ry:n hallitus on kokouksessaan 22.9.2016 käsitellyt lausuntopyyntöä edellä mainitusta suunnitelmasta. Meillä ei ole lausunnon suhteen huomautettavaa. Käsittääksemme se on hyvin kattava, monipuolinen, ja täyttää hyvän suunnitelman vaatimukset.

Toteamme myös, että maakunta kaava on yksi tärkeimmistä asiakirjoista, johon meillä on mahdollisuus vaikuttaa. Yhtenä osallisista ilmaisemme jo tässä vaiheessa kiinnostuksemme osallistua kaavan laatimiseen esimerkiksi jonkin sopivan työryhmän kautta. Voimme mielestämme tarjota vahvaa asiantuntemusta varsinkin haja-asutusalueen kehittämisen suhteen.

Joka tapauksessa tulemme seuraamaan kaavatyön edistymistä hyvin tiiviisti, ja lausumaan näkemyksiämme aina tarvittaessa.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

Esitys Hallitus:

Merkitään tiedoksi.

6 Lausunto Fingrid

KL/621/1004000A/20
16

Ei lausuttavaa.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

Esitys Hallitus:

Merkitään tiedoksi.

6 Lausunto HaminaKotka Satama Oy

KL/622/1004000A/20
16

HaminaKotka Satama Oy on Suomen suurin yleis-, vienti-, kontti- ja transitosatama ja merkittävä alueellinen toimija Kymenlaaksossa. Satamatoiminnan kehittämisen kannalta erityisesti liikenneyhteyksien kehittäminen sekä Haminan että Kotkan satamanosat huomioiden on ensiarvoisen tärkeää.

Kaavatyöskentelyssä tulee ottaa huomioon eri satamanosien laajenemismahdollisuudet sekä alueellisesti että liikenteellisesti.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman kuvassa 7 on esitetty keskeiset maakunnalliset/ylimaakunnalliset/kansainväliset liikenneyhteydet ja mainittu mm. Kotka (satama) ja Vaalimaa (raja-asema). Myös Hamina (satama) tulisi olla mukana.

Satama osallistuu mielellään maakuntakaavan kehittämistyöhön myös jatkossa. Pyydämme, että HaminaKotka Satama Oy:lle varataan mahdollisuus lausunnon antamiseen kaavan kuulemisten yhteydessä ja toimitetaan tietoa kaavoituksen etenemisestä.

Vastine:

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman Kuva 7. Vaikutusalueen raja, on tarkoitettu rajaamaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaista vaikutusten arviointialueen laajuutta. Liikenneväylät kuvaavat yleispiirteisesti maakunnan suhdetta metropolialueisiin ja lähimpiin maakuntakeskuksiin. Laadittavana oleva maakuntakaavan tavoiteasiakirja ja muut tulevat teemataarkastelut ottavat huomioon liikenteen pääverkot ja logistiikan solmupisteet, myös Haminan sataman.

Esitys Hallitus:

Merkitään tiedoksi.

6 Lausunto VR-Yhtymä Oy

KL/570/1004000A/20
16

Ei huomautettavaa.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

Esitys Hallitus:

Merkitään tiedoksi.

7 Lausunto Kymenlaakson luonnonsuojelupiiri ry

KL/594/1004000A/20
16

Maakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma vaikuttaa hyvin laaditulta. Se on selkeä, ja riittävän yksityiskohtainen. Taustoittavan osuuden määrä on noin 2/3 koko tekstistä.

Tavoitteet:

Yleinen tavoite on ristiriitainen; hyvä elinympäristö (ilmeisesti se tarkoittaa sitä myös luonnon kannalta) ja maakunnan kilpailukyvyn vahvistaminen ovat toisiaan poissulkevia tavoitteita. Näin ei tietysti tarvitse olla, mikäli (aito) biotalous ja kiertotalous yms.

suurimittakaavaiset yhteiskunnan tuotannon ja kulutuksen ratkaisut kehittyvät. Mahdollisesti nyt valmisteltavan maakuntakaavan tavoitejakson (2040) lopulla tällaisia välineitä on sovellettavissa käytäntöön, mutta minkä laatuista ja laajuista elinympäristöä tällöin on jäljellä, on toinen kysymys. Yleistavoitteeseen varmuudella pääseminen edellyttääkin hyvän elinympäristön puoliskon painottamista vaakakupissa, erityisesti luonnon toimintakyvyn ylläpitämisen nimissä.

Tavoitteissa tulee nostaa selkeämmin esille (mahdollisesti osana viherrakennetta ja ekosysteemipalveluja) luonnon monimuotoisuus ja monimuotoisuuskadon torjunta sekä ilmastonmuutos, sen torjunta sekä ilmastonmuutokseen sopeutuminen. Kumpikaan näistä megaluokan ympäristökysymyksistä ei ole menettänyt ajankohtaisuuttaan, päinvastoin, niiden kautta maan- ja luonnonvarankäytön kysymyksiä tulisi maakuntakaavatyössä juuri jäsentää.

Maakuntakaavan läpileikkaavat teemat ovat periaatteessa kelpoja (maakuntakaavan strategisuuden korostaminen, kaavamerkintöjen yksinkertaistaminen ja digitaalisen kaavaaineiston kehittäminen). Mitä "kaavan "strategisuudella" tarkoitetaan tai miten se ymmärretään vaatisi ehkä enemmän avaamista. Tämä seikka voi korostua, kun maakuntakaava vahvistetaan aikanaan uudessa maakuntavaltuustossa.

Maakuntakaavoituksen aikana tehtävät selvitykset vaikuttavat perustelluilta. Toivottavasti selvitysten tarkempaa sisältöä avataan valmistelutyön vaiheissa.

Biotalous, viherrakenne ja ekosysteemipalvelut:

Biotalous on monitulkintainen käsite. Olennaista biotalouden edistämässä maakuntakaavan keinoin on, että 'biotalous' on määritetty yksiselitteisesti ja että maankäytöllisissä ratkaisuissa osoitetaan selkeästi, mikä on biotaloutta ja mikä ei. Tästä seuraa, että joitakin toimenpiteitä tarvitsee lisätä tai aloittaa sekä joitakin toimenpiteitä vähentää tai niistä luopua. On kestävämpiä "naamioida" joitakin talousmuotoja "biotalousdeksi", jos ne eivät sitä edusta. Sellainen vie uskottavuuden niiltäkin biotalouden osa-alueilta, jotka kuuluvat siihen perustellusti tai ovat tarpeellisia uusia avauksia. Todennäköisesti biotalouden sisältöä avataan kaavatyön myöhemmissä vaiheissa vielä tarkemmin, mutta jo alussa on tärkeää jättää turve biotalouden ulkopuolelle, ettei sorruta samaan mitä jossain toisaalla päin Suomea laadittavissa maakuntakaavoissa on tehty. Tästä seuraa tarpeetonta kiistelyä, maakunnan biotaloustyötä eteenpäin vievien kehittelyjen sijaan. Biotalouskäytettyjen raaka-aineiden uusiutuvuus tulee suhteuttaa ilmastonmuutokseen vastaamisen aikaikkunaan, joka on alle sata vuotta. Siksi edes kaikki metsänkäytön muodot eivät edusta biotaloutta.

Biotalouskäyttö joka tapauksessa kasvaa huomattavasti. Valtakunnallinen puunkäyttö voi lisääntyä jopa 11 miljoonaa kuutiometriä vuositasolla, josta kotimaisen puun osuudeksi on arvioitu 6-7 miljoonaksi kuutiometriksi. Kymenlaakson osalta hakkuiden määrän lisäystarve (hehtaaria/kiintokuutiometriä) on Kaakkois-Suomen alueellisen metsäohjelman mukaan reilut 15% vuosien 2010-14 tasosta. Kaakkois-Suomen hakkuusuunnite nostetaankin jo vuotuisen kasvun (4,7milj./m3) tasalle! Kun samaan aikaan metsien suojelun määrärahat (METSU-ohjelma) laskevat, yhtälö on erittäin haastava, mikäli metsäluonnon monimuotoisuusvaje aiotaan pysyttää edes nykytasolla.

Maakuntakaavatyössä asiaa tulee tarkastella viherrakenteen ja ekosysteemipalvelujen kautta. Siinä viheryhteyksien säilyttäminen ja kehittäminen, suojeluun soveltuvien metsien osoittaminen, sekä metsänkäsitteilyn keinoin vaikuttaminen ovat keskeiset keinot. Kun Kymenlaakson metsistä on suojeltu noin 2%, vanhoja metsiä (yli 100-v.) on kaikkiaan noin 10% ja ekologisesti kestävä eli monimuotoisuuden säilyttävän metsäpinta-alan tulisi olla reilut 30%, on selvää, että metsäluonnon monimuotoisuus ratkaistaan talousmetsissä ja ns. arkimetsänhoidossa. Maakuntakaavalla asiaan voidaan vaikuttaa osoittamalla alueita, joissa edellytyksenä metsänhakuussa on metsän säilyttäminen peitteisenä. Tämä tarkoittaa ns. jatkuvan kasvatuksen menetelmää, jonka uusi metsälaki mahdollistaa yhtenä normaalina metsänkäsitteilyn muotona. Biotalous pyritään synnyttämään lisäarvoa myös vesiluonnon avulla. Sekä luonnon, että talouden etu kohtaavat vesien tilan parantamisessa. Puhtaat vedet ovat hyödyksi sekä ihmiselle, että luonnon monimuotoisuudelle. Maakuntakaavalla voidaan edesauttaa esimerkiksi virtavesien kunnostamista osoittamalla valuma-alueet, joissa biotalouden kehittäminen edellyttää veden ja vesiluonnon tilan parantamista. Keinoina esimerkiksi vesistökuunnostukset, vaelluskalojen nousuesteiden poistaminen ja kutupaikkojen luominen, tehokkaiden vesiensuojelutoimien edellyttäminen metsätaloudessa, sekä turvevarausten vähentäminen.

Myös ns. valkoisten alueiden korvaaminen merkinnöin on tärkeää. Se onnistuu esimerkiksi osoittamalla näille alueille vesientilaa parantavien toimenpiteiden tarve, kuten soiden ja suometsien ennallistaminen. Soiden potentiaali "sinivihreässä" biotaloudessa tulee nostaa esille. Soiden kyky pidättää, suodattaa ja sitoa vettä on keino yhdistää biotalous maakuntakaavaan ja sen tavoitteisiin, kuten viherrakenteeseen, ekosysteemipalveluihin ja ilmastonmuutoksen torjuntaan.

Soiden tuottamien ekosysteemipalvelujen arvo sekä vaihtoehtoiskustannus hehtaaria kohden on huomattava metsään verrattuna. Kyse ei ole vain luonnon monimuotoisuudesta, vaan myös soiden virkistyspalveluista mm. marjastuksen muodossa. Siksi maakuntakaavan ratkaisussa tulee painottaa viherrakenteen kehittämisessä erityisesti soiden suojelun, ennallistamisen ja säilyttämisen keinoja. Myös maanomistajien on helpompi hyväksyä soiden säästäminen ja ennallistaminen kuin vastaavat toimenpiteet metsissä.

Osallistuminen maakuntakaavan laadintaan:

Laadintatyö vaikuttaa hyvin suunnittelulta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa selkeästi esitetyltä.

Arvioitavat vaikutukset:

Natura 2000 -alueiden osalta olisi tarpeellista arvioida kaavan vaikutukset myös muihin suojelualueisiin. Maakuntakaava on ainoa kaavataso, jossa voidaan huomioida luonnon toimintakyvyn (monimuotoisuus) kannalta laajoja kokonaisuuksia ja tärkeiden alueiden välisiä yhteyksiä yli kunta-, maakunta- ja jopa valtakunnanrajojen (vrt. Green Belt of Fennoscandia).

Vastine:

Tavoitteet

Makuntakaavoitus on muun kaavoituksen tavoin luonteeltaan yhteen sovittavaa

suunnittelua. Tulevia alueidenkäyttötarpeita ennakoimalla voidaan hyvällä suunnittelulla keskenään ristiriitaisetkin alueiden käyttöön liittyvät tavoitteet sovittaa yhteen eri osapuolia tyydyttävällä tavalla.

Maakuntakaava varten laaditaan erillisselvitys. (Kymenlaakson sini-viherrakenne ja ekosysteemipalvelut). Selvitys luo hyvän pohjan luonnonmonimuotoisuuden, ilmastonmuutoksen ja ekosysteemipalveluiden huomioimiselle. Maakuntakaavan tavoitteet esitetään tarkemmin omassa asiakirjassaan. Tavoitteista on pyydetty kommentteja ja mielipiteitä erikseen.

Biotalous

Maakuntakaava varten laaditaan biotalouskysymyksiin liittyvä erillisselvitys. Selvityksessä selkeytetään biotalouden määritelmä ja tilannetta Kymenlaaksossa maakuntakaavataarkastelua varten. Metsien suojeluun liittyviä näkökohtia käsitellään Kymenlaakson sini-viherrakenne ja ekosysteemipalvelut- selvityksessä. Maakuntakaava yleispiirteisenä suunnitelmana ei kuitenkaan ota kantaa metsäkäsittelyyn. Metsälaki ohjaa metsien käsittelyä.

Vesistön vaalimisen kannalta merkittävät näkökohdat huomioidaan Kymenlaakson sini-viherrakenne ja ekosysteemipalvelut selvityksessä.

Valkoisten alueiden asema kaavassa tarkistetaan kaavaprosessin edetessä.

Osallistuminen

Merkitään tiedoksi

Vaikutusten arviointi

Kaavaratkaisujen vaikutukset luontoon ja ympäristöön arvioidaan MRL:n mukaisesti. Maakuntakaavaa laadittaessa on LSL 65 §:n mukaisesti arvioitava, sisältyykö siihen hankkeita tai suunnitelmia, jotka joko yksistään tai yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentävät niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi maakuntakaavan vaikutusalueella sijaitsevat alueet on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon.

Esitys Hallitus:

Merkitään tiedoksi.

7 Lausunto MTK-Kaakkois-Suomi

KL/645/1004000A/20

16

Kymenlaakson maakuntakaava 2040 osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on hyvin kattava. MTK-KaakkoisSuomi kiittää mahdollisuudestaan kommentoida OAS:aa ja haluaa nostaa esille seuraavia seikkoja, jotka tulee huomioida maakuntakaavan jatkotyössä:

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma antaa kattavan kuvan siitä mitä ja missä vaiheessa maakuntakaavaprosessissa aiotaan tehdä. Osallisten lista on pitkä ja kattava sekä selvitys osallistamistavoista antaa kuvan siitä, miten voi osallistua prosessiin.

Kokonaismaakuntakaavan ratkaisut perustuvat OAS:n mukaan vaihemaakuntakaavojen ajantasaisuusarviointeihin. Ajantasaisuusarvioinnissa monet nykyisten kaavojen ratkaisut todetaan olevan toimivia ja ajantasaisia, mikä nyt kokonaismaakuntakaavan tavoitteissa ja prosessissa tulee huomioida. Onkin syytä tehdä tarkkaa harkintaa mitä

selvityksiä tässä kaavassa tarvitaan. On hyvä, että kaavakokonaisuutta selkeytetään ja sen luettavuutta parannetaan ja kiinnitetään entistä enemmän huomioita maakuntakaavan strategisuuteen ja yleispiirteisyyteen. Maakunnan elinkeinoelämän kehittäminen tulee OAS:ssa nostaa selkeämmin esille. Kymenlaaksossa on vahva metsäsektori, jonka toimintaedellytyksiä sekä nykyistä myönteistä kehitystrendiä työllistäjänä ja aluetalouden veturina maakuntakaavalla tulee edistää.

Biotalous kokonaisuutena vaatii myös maa- ja metsätalouden elinkeinojen toimintaedellytysten tukemista maakuntakaavassa. Maakuntakaavan valmistelutyössä aiotaan tehdä biotalousselvitys, jonka tekemistä MTK kannattaa. Selvittää täytyy myös se, miten maa- ja metsätalouden elinkeinoja ja maaseudun luonnonvaroja voidaan hyödyntää biotalouden edistämiseksi. Kaavan tulee olla mahdollistava, maa- ja metsätalouden kilpailuedellytyksiä tukeva, ei rajoittava. Jos kaavasta aiheutuu sellaisia aluevarauksia, jotka voivat nyt tai myöhemmissä kaavoissa aiheuttaa rajoitteita, on niiden vaikutukset arvioitava elinkeinoille, ml. maa- ja metsätalous. Selvityksestä on käytävä esille kuka vastaa mahdollisista rajoitteista ja niistä mahdollisesti aiheutuvista korvauksista.

Tulevassa kaavaprosessissa on myös tarkoitus järjestää työpajoja ja työryhmiä. Näihin työpajoihin ja työryhmiin toivomme kutsuttavan myös MTK:n ja alueen metsänhoitoyhdistysten ja maataloustuottajayhdistysten edustajat. Yllä mainitut tahot tulee keskeisinä sidosryhminä lisätä myös listalle, joilta automaattisesti pyydetään lausunnot.

Viranomaisneuvotteluihin esitämme lisättävän Suomen metsäkeskuksen, ellei se jo ole mukana.

Maakuntakaavan osallisten listaan tulee korjata Maataloustuottajain Kymenlaakson liitto oikeaksi: MTK-Kaakkois-Suomi.

Listaan tulisi lisätä alueen tuottajayhdistykset ja MTK ry:n Kaakkois-Suomen metsäasiantuntija.

Vastine:

Elinkeinoelämän kehittäminen nostetaan selkeästi esille maakuntakaavan tavoitteissa.

Maakuntakaavan taustaselvitykseksi laadittava biotalousselvitys tulee sisältämään maa- ja metsätalouden elinkeinojen ja luonnonvarojen hyödyntämisen biotalouden edistämiseksi. MTK Kaakkois-Suomi tullaan osallistamaan aktiivisesti kaavaprosessiin sekä kutsumaan maakuntakaavan työpajoihin ja muihin tilaisuuksiin. Yleisenä linjana on, että piiritoimija koordinoi ja jakaa tietoa eteenpäin paikallisyhdistyksille, kuten maataloustuottajayhdistyksille.

Metsäkeskus valvoo Suomen metsälainsäädäntöä tarkastamalla metsänomistajien metsän- ja luonnonhoitotöiden toteutusta, metsäammattilaisten työnjälkeä metsissä ja julkisen rahoitustuen lainmukaista käyttöä. Metsäkeskuksen työn perustana ovat metsälaki, laki kestävän metsätalouden rahoituksesta (Kemera) ja metsätuholaki. Maakuntakaava on yleispiirteinen suunnitelma alueiden käytöstä maakunnassa, joka ei vaikuta metsienhoitoon, vaan metsiä hoidetaan maakuntakaavan alueilla metsälain mukaisesti. Tästä syystä Metsäkeskusta ei ole välttämätöntä kutsua

viranomaisneuvotteluihin.

MTK-Kaakkois-Suomen nimi korjataan osallisten luetteloon. Muilta osin lausunto merkitään tiedoksi ja huomioidaan kaavan valmistelussa.

Maa- ja metsätalousministeriö katsoo osallistumis- ja arviointisuunnitelman lausuntoajan ja aloitusvaiheen viranomaisneuvottelun jälkeen tullessa lausunnossaan, että Suomen metsäkeskukselle tulisi antaa mahdollisuus osallistua viranomaisneuvotteluihin. Perusteluina ministeriö pitää mm. sitä, että kaavassa käsitellään muun muassa luonnonvaroja, virherakennetta ja matkailua. Maa- ja metsätalousministeriö näkee, että kaavassa tullaan käsittelemään Suomen metsäkeskuksen toimialaan kuuluvia asioita, jolloin se tulee kutsua viranomaisneuvotteluihin.

Esitys Hallitus:

Korjataan MTK-Kaakkois-Suomen nimi osallisten luetteloon.

Kutsutaan Suomen metsäkeskus maakuntakaavan viranomaisneuvotteluihin.

7 Lausunto Suomen Metsäkeskus

KL/646/1004000A/20

16

Kymenlaakson maakuntakaava 2040 osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) antaa riittävän kuvan maakuntakaavaprosessin kulusta. Osallisten lista on kattava sekä selvitys osallistamistavoista kertoo selkeästi, miten prosessiin voi osallistua.

Suomen metsäkeskus on välilliseen valtioonhallintoon kuuluva organisaatio, joka tekee vastaavia julkisia hallintotehtäviä kuin varsinaiseen valtioon tai kuntien hallintoon kuuluvat viranomaistoimijat. Esitämme, että Metsäkeskus kutsutaan mukaan maakuntakaavan viranomaisneuvotteluihin.

OAS:n mukaan valmisteilla olevan maakuntakaava pohjautuu vaihemaakuntakaavojen ajantasaisuusarviointeihin. Ajantasaisuusarvioinneissa todetaan, että nykyisten kaavojen ratkaisut ovat valtaosin ajantasaisia, mikä tulee huomioida uutta maakuntakaavaa tehtäessä. Maakuntakaavan tulee olla yleispiirteinen ja strategiaperusteinen.

Metsäteollisuudessa on meneillään voimakas investointibuumi. Kymenlaaksossa tehdyt ja työn alla olevat investoinnit UPM Kymin ja Kotkamilesin tehtailla lisäävät raaka-ainetarvetta lähes kahdella miljoonalla kuutiolla. Metsäsektorin vahvistuminen tukee maakunnan elinkeinoelämän kasvua, mikä tulee huomioida maakuntakaavan laadinnassa. Maakuntakaavassa tulee turvata metsätalouden harjoittamisen ja metsäteollisuuden toimintaedellytykset.

Vastine:

Metsäkeskus valvoo Suomen metsälainsäädäntöä tarkastamalla metsänomistajien metsän- ja luonnonhoitotöiden toteutusta, metsäammattilaisten työnjälkeä metsissä ja julkisen rahoitustuen lainmukaista käyttöä. Metsäkeskuksen työn perustana ovat metsälaki, laki kestävän metsätalouden rahoituksesta (Kemera) ja metsätuholaki.

Maakuntakaava on yleispiirteinen suunnitelma alueiden käytöstä maakunnassa, joka ei vaikuta metsienhoitoon, vaan metsiä hoidetaan maakuntakaavan alueilla metsälain mukaisesti. Tästä syystä Metsäkeskusta ei ole välttämätöntä kutsua viranomaisneuvotteluihin. Metsäkeskus osallistetaan asiantuntijatahona aktiivisesti kaavan laadintaprosessiin sekä työpajoihin ja Metsäkeskukselle lähetetään lausuntopyyntö kaavan luonnos- ja ehdotusvaiheessa.

Metsäteollisuuden raaka-ainetarve huomioidaan kaavan taustaselvityksenä laadittavassa biotalousselvityksessä.

Muilta osin lausunnon sisältö merkitään tiedoksi ja huomioidaan kaavan valmistelussa.

Maa- ja metsätalousministeriö katsoo osallistumis- ja arviontisuunnitelman lausuntoajan ja aloitusvaiheen viranomaisneuvottelun jälkeen tullessa lausunnoissaan, että Suomen metsäkeskukselle tulisi antaa mahdollisuus osallistua viranomaisneuvotteluihin. Perusteluina ministeriö pitää mm. sitä, että kaavassa käsitellään muun muassa luonnonvaroja, virherakennetta ja matkailua. Maa- ja metsätalousministeriö näkee, että kaavassa tullaan käsittelemään Suomen metsäkeskuksen toimialaan kuuluvia asioita, jolloin se tulee kutsua viranomaisneuvotteluihin.

Eesitys Hallitus:

Kutsutaan Suomen metsäkeskus maakuntakaavan viranomaisneuvotteluihin.

Muilta osin lausunnon näkökohdat merkitään tiedoksi.

7 Lausunto VAPO

KL/647/1004000A/20

16

Maakuntakaava 2040 antaa huolellisesti suunniteltuna hyvän pohjan maakunnan elinvoimaisuuden lisäämiselle ja kestäväälle kehitykselle. Vapo Oy katsoo, että maakuntakaavoituksen tulee toimia maankäytön ohjauksen pääasiallisimpana työkaluna, jonka kautta voidaan konkretisoida valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet sekä maakuntasuunnitelmat- ja ohjelmat.

Osallistumis- ja arviontisuunnitelman mukaisesti kaavalla pyritään luomaan edellytykset alueellisesti toimivalle biotaloudelle. Vapo Oy toteaa, että em. teeman yhteydessä tulee ajantasaistaa myös turvetuotantoon liittyvät aluevaraukset mm. uusien potentiaalisten tuotanto vyöhykkeiden kaavoittamisella. Tällä mahdollistetaan ja edistetään turvetuotantoelinkeinon harjoittamista ja toisaalta edesautetaan alueellisen energiaomavaraisuuden kasvattamista.

Kaavan valmistelutyö tulee laatia siten, että aihepiireihin välittömästi kuuluvat osapuolet voivat olla aktiivisesti mukana kaavan laadinnassa. Tällä voidaan välttää maankäyttömuotojen välisiä ristiriitoja sekä tuoda osaltaan asiantuntijuutta parantamaan kaavan toimintaedellytyksiä .

-

Turvetuotanto maakuntakaavassa

Vapo Oy toteaa, että maakuntakaavan 2040 yhteydessä tulisi päivittää sekä maakunnan toiminnassa olevien tuotantoalueiden pinta-alat ja rajaukset että kokonaan uudet potentiaaliset tuotantoon soveltuvat alueet. Riittävällä uusien turvetuotantoalueiden kaavoituksella ei määritellä yksistään alueidenkäytön

tulevaisuutta vaan otetaan myös vastuuta alueellisesta työllisyydestä ja energiaomavaraisuudesta.

Uusien tuotantoalueiden kaavoitus tulee perustua kattavaan selvitysaineistoon. Lähtökohtaisesti tulee varmistaa, että alue on teknisesti soveltuva turvetuotantoon. Tämän lisäksi tulee huomioida tuotantopinta-alaan vaikuttavat tekijät, kuten ympäröivä asutus, mahdolliset pohjavesialueet sekä luonnonarvot, joilla lainsäädännön mukaan on merkitystä luvitusprosessissa. Turvetuotannon vesienkäsittelyn kannalta on aluevarauksissa huomioitava myös tuotantoalueiden vesienkäsittelyrakenteet ja niiden vaatima pinta-ala.

Turvetuotannon uusien kaavavarausten kokonaispinta-alan tulee vastata vähimmillään tulevaisuuden tarvearvion mukaista uuden tuotantoalan tarvetta, joka Kymenlaaksossa on jo vuoteen 2020 mennessä yli 1100 ha (Flyktman 2012). Tämän lisäksi on huomioitava, että turvetuotannon ympäristölupaprosessien ja maanhankinnan yhteydessä mahdollisesti muodostuvat esteet, voivat vähentää tuotannolle varattujen alueiden toteumaoletusta n. 75- 80 %:lla. Maakuntakaavan turvetuotannon kaavavaraukset tuleekin mitoittaa kaikki edellä mainitut epävarmuustekijät huomioon ottaen. Kaavavarausten mukainen uusien turvetuotantoalueiden toteutuminen on pääsääntöisesti suurempi, mitä enemmän varaukset sisältävät jo tuottajan hallinnassa olevia alueita.

Turvetuotannon sijoittaminen ja luonnonympäristö

Turvetuotannon kohdentamista on ohjattu viime vuosina mm. Valtioneuvoston periaatepäätöksellä soiden ja turvemaiden vastuullisesta käytöstä ja suojelusta (Valtioneuvosto 2013), Turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeella (OH 2/2013) ympäristönsuojelulailla (YSL 527/2014). Yhteistä sekä ohjeistuksille että lainsäädännölle on, että turvetuotanto kohdennetaan luonnontilaltaan merkittävästi muuttuneille soille. YSL 13 §:n, YSA 44 §:n ja ympäristönsuojeluasetuksen muistion mukaisesti merkittävästi muuttuneella suolla tarkoitetaan valtioneuvoston periaatepäätöksessä esitetyn luonnontilaisuusluokituksen 0-2 luokan suoaltaita. Osittain ojitetut (erityisesti luonnontilaisuusluokan 2) suoaltaat nousevat tärkeään asemaan ns. ympäristöturpeiden osalta. Ympäristöturpeita käytetään erityisesti kuivikemateriaalina ja lannansitojana esim. nauta- ja siipikarjatiljoilla. Toisaalta ympäristöturpeille on suurta kysyntää myös kasvihuoneviljelyssä kasvualustojen raaka-aineena. Erityisesti hyvälaatuisen kuiviketurpeen tuotanto vaatii "puhdasta" rahkavaltaista turvetta, jota käytännössä on mahdollista tuottaa vain soiden ojittamattomilta osilta.

Vaihekaavan selkeyden kannalta on suositeltavaa, että suojelukohteiden kaavoituksessa käytetään ainoastaan SL- kaavamerkintää, eikä esim. luo- tai MYmerkintöjä.

Luo- ja MY-merkinnät nähdään yleisesti ottaen ongelmalliseksi mm. merkintöjen oikeusvaikutuksen tulkinnanvaraisuuden vuoksi. Niiden käyttöä on yleisesti ottaen pyrittävä välttämään kaavaprosesseissa.

Suojelukohteiden kaavavarauksia suunniteltaessa on myös yleisesti ottaen huolehdittava, että alueiden saattaminen suojeluun toteutetaan nopealla aikataululla. Samalla tulee huolehtia, että maanomistajien menettämät taloudelliset hyödyt, kuten puu- ja turvearvot tulevat korvatuksi.

Lopuksi

Vapo Oy katsoo, että maakuntakaavoitus on parhaimmillaan avoin ja läpinäkyvä

prosessi, jossa ympäristönäkökohtien lisäksi otetaan huomioon myös alueen elinkeinoelämän toimintaedellytykset sekä arvioidaan kaavoituksen taloudelliset, kulttuurilliset ja sosiaaliset vaikutukset.

Turvetuotannolle osoitettujen uusien alueiden suunnittelu tulee toteuttaa yhteistyössä turvetuottajien kanssa, jolloin kaava-alueiden todellinen tuotantokelpoinen pinta-ala ym. alueen tuotantoon saattamisen kannalta tärkeät tekijät tulevat paremmin huomioiduiksi. Vapo Oy ilmoittaa osaltaan mielenkiinnon osallistua Kymenlaakson maakuntakaavan 2040 valmistelutyöhön.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

Esitys Hallitus:

Merkitään tiedoksi.

9 Lausunto SAK:n Lappeenrannan toimipiste

KL/609/1004000A/20
16

Ei lausuttavaa.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

Esitys Hallitus:

Merkitään tiedoksi.

Lausunto Maa- ja metsätalousministeriö (saapunut 2.11.2016)

KL/722/1004000A/20
16

Viite: Kutsu Kymenlaakson maakuntakaavan 2040:n aloitusvaiheen viranomaisneuvotteluun

Maa- ja metsätalousministeriö kiittää mahdollisuudesta osallistua Kymenlaakson maakuntakaava 2040:n aloitusvaiheen viranomaisneuvotteluun. Aikataulusyistä neuvotteluun osallistuminen ei kuitenkaan ollut mahdollista. Haluamme kuitenkin kommentoida neuvottelukutsun mukana tullutta materiaalia, vaikkakin hieman jälkikäteen.

Kiinnitimme huomiota Kymenlaakson maakuntakaava 2040 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta annettujen lausuntojen vastineeseen. Siellä maakunta toteaa, että: "Metsäkeskus valvoo Suomen metsälainsäädäntöä tarkastamalla metsänomistajien metsän- ja luonnonhoitotöiden toteutusta, metsäammattilaisten työnjälkeä metsissä ja julkisen rahoitustuen lainmukaista käyttöä. Metsäkeskuksen työn perustana ovat metsälaki, laki kestävän metsätalouden rahoituksesta (Kemera) ja metsätuholaki. Maakuntakaava on yleispiirteinen suunnitelma alueiden käytöstä maakunnassa, joka ei vaikuta metsienhoitoon, vaan metsiä hoidetaan maakuntakaavan alueilla metsälain mukaisesti. Tästä syystä Metsäkeskusta ei ole tarpeellista kutsua

viranomaisneuvotteluihin. Metsäkeskus osallistetaan asiantuntijatahona aktiivisesti kaavan laadintaprosessiin sekä työpajoihin ja Metsäkeskukselle lähetetään lausuntopyynnöt kaavan luonnos- ja ehdotusvaiheessa.”

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan on kirjattu: ”Neuvotteluun kutsutaan lisäksi muut viranomaiset, joiden toimialaa asia saattaa koskea.” Maa- ja metsätalousministeriö pitää tätä kirjausta hyvänä ja toteaa jatkoneuvotteluja silmällä pitäen, että Suomen metsäkeskus tulee kutsua mukaan viranomaisneuvotteluihin. Suomen metsäkeskuksen tehtävistä säädetään Suomen metsäkeskuksesta säädetyn lain (418/2011) 8 §:ssä. Metsäkeskuksen tehtäviin kuuluvat vastineessa mainittuihin lakeihin liittyvät tehtävät, mutta myös paljon muuta, kuten muun muassa metsiin liittyviä suunnittelu- ja selvitystehtäviä sekä metsiin perustuvien elinkeinojen edistäminen yhteistyössä alueellisten ja maakunnallisten elinkeinotoimintaa edistävien tahojen kanssa. Kymenlaakson maakuntakaavan yleisenä tavoitteena on luoda edellytykset hyvälle elinympäristölle ja tätä kautta vahvistaa maakunnan kilpailukykyä sekä sitä, että maakuntakaavalla kehitetään sosiaalisesti, taloudellisesti ja ympäristön kannalta vastuullista yhdyskuntarakennetta ja tuetaan luonnonvarojen kestäväää käyttöä ja yhdyskuntarakenteen ekotehokkuutta. Ottaen huomioon, että kaavassa käsitellään muun muassa luonnonvaroja, virherakennetta ja matkailua, maa- ja metsätalousministeriö näkee, että kaavassa tullaan käsittelemään Suomen metsäkeskuksen toimialaan kuuluvia asioita, jolloin se tulee kutsua viranomaisneuvotteluihin.

Maa- ja metsätalousministeriö on linjannut omaa osallistumistaan maakuntakaavojen valmisteluun Maakuntien liitoille 16.2.2016 päivätyllä kirjeellä (liitteenä). Kirjeen perusteella pääsääntönä on, että maa- ja metsätalousministeriön alainen hallinto, muun muassa Suomen metsäkeskus, vastaa kaavoitukseen liittyvästä valmisteluista ja osallistuu mahdollisiin viranomaisneuvotteluihin sekä vastaa lausuntopyyntöihin ministeriön linjausten ja tavoitteiden mukaisesti. Ministeriö ottaa kaavojen laadinnassa tarpeen mukaan kantaa vain sellaisissa asioissa, joilla se katsoo olevan toimialan kannalta valtakunnallista tai muutoin strategista merkitystä.

Vastine:

Maa- ja metsätalousministeriö katsoo osallistumis- ja arviointisuunnitelman lausuntoajan ja aloitusvaiheen viranomaisneuvottelun jälkeen tullessa lausunnossaan, että Suomen metsäkeskukselle tulisi antaa mahdollisuus osallistua viranomaisneuvotteluihin. Perusteluina ministeriö pitää mm. sitä, että kaavassa käsitellään muun muassa luonnonvaroja, virherakennetta ja matkailua. Maa- ja metsätalousministeriö näkee, että kaavassa tullaan käsittelemään Suomen metsäkeskuksen toimialaan kuuluvia asioita, jolloin se tulee kutsua viranomaisneuvotteluihin.

Esitys:

Kutsutaan Suomen metsäkeskus maakuntakaavan viranomaisneuvotteluihin.